

Minnesanteckningar LTS vårmöte 2011

11 april Kalmar Konstmuseum

Bengt-Olof Johansson chef för Kalmar Konstmuseum ger oss en förträfflig visning och inbjuder till mingel i Konstmuseet.

12 april Byteatern fm

Byteaterns chef Karin Parrot Jonzon hälsar oss välkomna. Karin lyfter fram teaterns viktiga roll i att skapa förutsättningar för en dialog mitt i samhället och berättade om planerna på att skapa ett kulturhus; Monokrom, där Byteatern, kulturskolan, biblioteket och universitetet skall bilda basen för ett kulturcentrum mitt i Kalmar.

LTS ordförande Hans Björke tackar Karin – det är andra gången som Byteatern är värd för ett LTS möte. Hans välkomnar våra två nya medlemsteatrar, Västanå teater och Giron sámi teáther. **Höstens möte blir den 21 – 23 november i Kiruna**, där teaterchefen Lena Engqvist Forslund hälsar oss välkomna.

Därpå följde en presentation av oss alla. Hans Björke visade ett bildspel med historik och en presentation av Länsteatrarna i Sverige. (Se bifogad fil.)

Efter kaffet tog årsmötet vid, se separat protokoll. Hans Björke avslutade med att tacka styrelseledamot Karin Jeppsson och teaterchef Monica Sparby för engagerade insatser, kloka tankar och gott samarbete. Thomas Ohlsson, ny ordförande för LTS tackade Hans Björke för hans omfattande engagemang och hans envisa vilja att skapa goda dialoger för att stärka LTS internt och externt. Med Hans Björke längst fram på scenen gav medlemmarna stående ovationer till alla de avgående.

Därefter trädde våra första gäster fram, Sture Carlsson, förbundsdirektör och Helena Faxgård, kommunikationschef på Svensk Scenkonst. Sture informerade om organisationen dess uppdrag och erbjudanden i form av utbildningar och kurser. LTS har i samarbete med Svensk Scenkonst och Länsmusikens samarbetsorgan erbjudit ett dialogmöte för politiker under våren och i höst blir det ett nytt tillfälle.

Vårbudgeten var precis presenterad och till stor besvikelse för oss alla fanns ingenting i den som skulle kunna lösa pensionsfrågan. Svensk Scenkonst har i många år arbetat på en lösning i den för branschen så viktiga fråga. Vårt pensionssystem är mycket föråldrat, det leder till yrkesförbud, det går inte att planera ekonomin på våra scenkonstinstitutioner och nu riskerar det att bli en hämsko i regionaliseringsprocessen. Efter höstmötet hjälptes vi åt med att skicka ut debattartiklar till den regionala pressen och resultatet beskrevs som en "bombmatta". Helena Faxgård uppmanade oss att skicka ut pressmeddelande och bjuda in regionala journalister till våra länsteatrar och ta upp frågan ur ett lokalt perspektiv. Flera förslag på åtgärder kom upp.

12 april Stadshotellet em

Promenad till Stadshotellet där vi välkomnades av Marianne Dahlberg, ordförande i kultur- och fritidsnämnden, här avnjöt vi en lunch som kommunen så generöst bjöd oss alla på. Karin Parrot Jonzon introducerade Lars Lindqvist, professor i företagsekonomi med inriktning mot organisation och ledarskap, Linnéuniversitetet, han är också verksam vid centrum för Culture Economy. Genom en mängd positiva exempel både nationella och internationella lotsade Lars oss genom utvecklingstankar och ekonomiska perspektiv på kulturnäringsarna – utan att tappa bort kulturens egenvärde. Vi fick alla ett exemplar av "Kulturens Kraft för regional utveckling" - läs den för att få goda argument i diskussionen om hur våra gemensamma skattemedel ska fördelas.

Nästa punkt på programmet var en rapport om samverkansmodellen av Mika Romanus, enhetschef, Jochum Landin, handläggare båda från kulturrådet samt Pernilla Luttröpp, handläggare på Sveriges kommuner och landsting, SKL.

Mika Romanus visade ett bildspel som finns som bifogad fil och där inledde hon med att påminna om våra övergripande kulturpolitiska mål:

"Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling."

Hon presenterade också den nya sammansättningen på kulturrådets styrelse (se bildspelet) och rådets uppdrag. I en framåtblick lyfte Mika Romanus och Jochum Landin fram följande frågeställningar;

- Nationell kulturpolitik och regional kulturpolitik.
- Gemensamma utvecklingsfrågor.
- Uppföljning och utvärdering.
- Tydliga strukturer för samverkan och dialog.
- Samverkansrådets roll.
- Öka den ömsesidiga kunskapen och skapa mötesplatser.
- Utveckla dialogen med det professionella kulturlivet och civilsamhället.

Pernilla Luttröpp lyfte fram SKL:s publikation "På väg mot ett starkare kultur Sverige?" som SKL släppte i december 2010. Det är en första rapport om samverkansmodellen. Vem får makten över kulturen är det en decentralisering eller en dekoncentration? (Se sid 64-65) Lämna staten ifrån sig makten eller ej? Är det viktigt att staten behåller en del av makten? En mycket viktig aspekt är kvalitén. Utmaningar inför framtiden som Pernilla Luttröpp lyfte fram är dialogen. Hur ska vi hitta konstruktiva former för dialog, vilka ska bli inbjudna, hur ska processerna bli transparenta? Det ställer nya krav på politikerna och aktualiserar

ledarskapsfrågan inom kulturbranschen. Ekonomin - ytterligare en utmaning, kommer staten att svara upp om regionerna skjuter till mera medel? Uppföljning - vem ansvarar och hur sker utvärdering och statistik insamling? SKL erbjuder konferenser, nätverk för bl. a kulturcheferna och man ger ut publikationer för att sprida kunskap och bjuda in till dialog.

Maria Ericsson, Halland och Lennart Thörnlund, Norrbotten beskrev båda kort deras erfarenheter från att ha blivit en region. Maria Ericsson lyfte ett dilemma utifrån att vara institutionschef, man har idag bara en förhandlingspart – från att tidigare haft både staten och regionen. Hon sammanfattade att förändringsprocessen har lett till mycket bra diskussioner och att den regionala kulturpolitiken aldrig har varit så stark som nu. Halland, en liten region med många innevånare.

Norrland är nästan motsatsen - geografiskt mycket stort men med få innevånare, traditionellt uppdelat på inlands- och kustlandsfrågor. Här konstaterade man att det gick fort men det gick bra. Man la ner mycket arbete och strävade efter en hög representation bland politikerna. En viss baksmälla kan konstateras, - blev det inte mer än så här?!

Efter dessa presentationer blev det en gemensam dialog, där frågor, möjligheter och hinder lyftes. Ekonomin, det finns inga nya pengar. Vad händer om kulturen blir konkurrensutsatt, typ upphandling av ett bussbolag? Vi har avtalsenliga löner och lokaler? Vad händer med scenkonstinstitutionerna om man väljer utifrån ekonomi och inte kvalitet? Kan man lägga ner hela verksamheten och plocka in en fri grupp istället? Hur ställer sig Kulturrådet?

Kulturrådets svar är att regionen har i princip rätt att lägga ner en teater och det sceneriet som beskrevs kan inträffa. Men man ska tillgodose ett professionellt teaterutbud. Kulturrådets uppgift är att bevaka att man behåller kvalitet och att man uppfyller målen.

Frågan om Kulturrådets makt och möjligheter att påverka diskuterades vidare. Man har beslutat från statligt och regionalt håll att bygga upp en kulturell infrastruktur med bl. a regionteatrar. Kulturrådet har ett uppdrag att stärka den kulturella infrastrukturen, man ska utveckla och bevara. Men här finns en otydlighet i kulturutredningen, de regionala makthavarna vill ha en suveränitet. Från Kulturrådets sida vill man gärna se en större tydlighet. Instruktionerna till processen är att det ska vara ett gemensamt ansvarstagande, en dialog mellan stat, region och kommun. Samsyn och processen är viktig. Det kan finnas en poäng att det regionala inflytandet ska bli större, enligt Mika Romanus.

Regionen får pengar i en klump till de sju områdena, (se bildspelet) men vad innebär det om man prioriterar ett område och drar ner på de sex andra? Kulturrådet har ett ansvar för att man skall tillgodose en hög kvalitet för hela befolkningen för alla sju kulturområdena, men återigen regionen har makten över sin egen utveckling och sina prioriteringar. Osäkerheten och oron möttes också av andra inlägg. Mycket av det oetablerade står för förnyelse och vi

behöver prata om systemen och inte polarisera och sätta upp som vi och dem när det gäller institutionerna och de fria grupperna. Imorgon är jag en av dem. Hur har dialogen sett ut mellan regionerna och det fria kulturlivet? Kulturrådet har fortfarande ansvar för fördelningen av medel till de fria grupperna.

En av kulturrådets viktigaste uppgifter är att få systemen att samarbeta. Man får höra att regionen vill fördela medlen för de fria grupperna, men hur kan man frigöra medel inom den fria sektorn? Det är dock viktigt att det finns många anslagsgivare.

Ytterligare ett inlägg som ställde motfrågan; har man inte alltid kunnat lägga ner en institution? Vår uppgift är att visa hur man blir den bästa scenkonstinstitutionen, vi ska visa vad vi är bra på. Flera uttryckte samma vilja till att visa styrkorna i det man gör. Vi är kulturellt nyskapande, vi ska inte stärka bilden av att våra institutioner är gamla och mossiga. Finns det inget intresse från staten att se varifrån det produceras, infrastrukturen? Kulturrådet påtalade att regionerna än så länge har varit mån om sina institutioner och självklart vill man från statligt håll att de ska vara nyskapande och hålla hög kvalitet.

Frågor kom också upp angående samverkansrådet, Länsteatrarna i Sverige utgör en stor del av teatersverige men är inte representerade? Hur ser kulturrådet på det? Arbetet i samverkansrådet (se bildspelet) är under utveckling, att Riksteatern sitter med är för att de hade pengar som går in i portföljen. Kontakten med LTS är viktig för att få en så bred belysning som möjligt i det nationella perspektivet. LTS är också unik genom sin sammansättning av både politiker och teaterchefer. Vad är samverkansrådets uppgift när en region eller institution söker utvecklingsmedel? Enligt Mika Romanus så är samverkansrådet med i dessa diskussioner.

Vem ansvarar för kvalitén inom de olika områdena? Hur kommer analysmyndigheten att förhålla sig till kvalitet? Kulturrådet uppmärksammar kvalitetsaspekten i samband med diskussionerna angående regionernas kulturplaner.

Hur styrkeförhållandet mellan konstutövare och kultur byråkrater har utvecklats under regionaliseringsprocessen fick vi inget svar på, men Pernilla Luttröpp tar med sig frågan för att undersöka. Det kan också tänkas vara en uppgift för analysmyndigheten.

Avslutningsvis påpekade Mika Romanus att Kulturrådet står inför en besparing, snarare än en utvidgning. SKL har dock förstärkt kulturfrågorna genom att nyanställa Pernilla Luttröpp på avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Kvällen tillbringade vi på Byteatern, först fick vi uppleva en mycket uppskattad föreställning, "Den som vandrar om natten" och därefter blev det en superb buffé och många goda samtal och möten.

13 april Kalmar Slott fm

Vi startade dagen med enskilda överläggningar, teatercheferna behövde tid för att diskutera en aktuell fråga. I politikergruppen ansträngde vi oss alla för att lära varandras namn innan vår nya ordförande Thomas Ohlsson gav en kort rapport från styrelsen. Styrelsen fick uppdraget att gå vidare med pensionsfrågan. Tillsammans två och två reflekterade vi över vad gårdagens frågeställningar och information hade väckt för tankar.

Kulturens kraft, Kulturrådets roll, Ekonomins roll, Nya publikgrupper, Nya marknadsföringsvägar, Bra grund, Stark och bra föreställning, Vikten av att samla LTS-gänget, Konkurrensutsättning; Dalateatern, Personliga nätverk, Diskussion som öppnar ögonen, LTS status bör höjas, Inre livet – erfarenhetsutbyte, Kompetensutveckling, Stärkande lärandeprocess, Vikten av starka och kunniga kulturpolitiker, Frön och fallgropar i regionaliseringsprocessen, Framtidsförberedande, Bilden i konsthallen.

Efter kaffet i det vackra slottssalvet sammanstrålade vi alla igen och gav varandra en kort rapport om förmiddagens samtal. Ulrika Josephsson, VD Folkteatern i Göteborg, valberedning för teatercheferna, informerade om deras val av representanter i styrelsen. Vi har från och med årsmötet 2011 utökat från två till tre teaterchefer som är adjungerade i styrelsen. Monica Sparby avgår som teaterchef för Länsteatern på Gotland hösten 2011 och ställer därför inte upp för omval. Magnus Holm, omval ett år, Olof Lindqvist och Med Reventberg nyval 1 år.

Magnus Holm rapporterade från Samverkansgruppen mellan LTS och Riksteatern. Vi hade ett utökat möte den 8 mars på Riksteatern i Hallunda. Se bifogat protokoll. Med på mötet var Hans Björke, Bertil Lindström, Johan Celander, Karin Enberg, Magnus Holm och Linde Sjöstedt från LTS, Birgitta Englin, Ulf Bexell, Stefan Karsberg, Veronica Lamppa Lönnbro, Lena Lundman, Joakim Rindå och Lisa Hugoson från Riksteatern. Målet för mötet var att hitta former för samarbetet. Hur och vad ska vi samarbeta kring?

Vi ringade in fyra områden, arrangörerna, regionala resurscentra, samproduktion och kulturpolitik. Sammanfattningsvis enades vi om *fyra utvecklingsområden* att ha med i en ny avsiktsförklaring, finansiering, infrastruktur, processen och ledarskap. För den fortsatta arbetsprocessen kom vi överens om följande inriktning och tidsplan;

- LTS resp. Riksteatern ser var för sig över avsiktsförklaringen.
- Utgångspunkter:
  - Vad tycker Riksteatern att LTS ska bidra med i Riks verksamhet och utveckling?
  - Vad tycker LTS att Riksteatern ska bidra med i LTS verksamhet och utveckling?
- Under våren ser bägge parter över avsiktsförklaringen i interna processer – Riksteatern efter kongressen, LTS vid aprilmötet.

- September: Workshop med presentation av förslagen till reviderade avsiktsförklaringar samt vilka som ska ingå i samarbetskommittén. (Linde och Stefan planerar mötet)
- November: Ny avsiktsförklaring klar.

Under diskussionen på LTS vårmöte var följande frågor i fokus när det gällde LTS framtida relation med Riksteatern:

- Arrangörsfrågan – hur hjälper vi varandra att stärka arrangörerna? Alla vet att det är den centrala frågan, men få vet hur vi tar steg vidare. Johan Celander påminner om *Coachprojektet*.
- Är vi bara en av flera olika utbudsproducenter? Den lokala identiteten är fortfarande central, vi måste värna om den.
- Det lokala arbetet är väldigt aktivt på varje teater, men resurser och hjälp av Riksteatern är A och O. Flytta ut personalen i landet!
- Upphäv glappet mellan storstad och landsbygd. Riksteatern måste närma sig oss, vår produktion, med sin kompetens om arrangörsfrågor.
- Folkrörelseperspektivet och det civila samhället får inte konkurrera ut att professionella konstnärer ges rum att producera scenkonst. Riksteaterns nya proposition rymmer komplikationer som LTS inte kan/får förbise. Om Riksteatern är ett rent demokratiprojekt, vad får det för konsekvenser för medlemmarna i vår organisation?
- Demokratiprocessen måste förankras i regionerna. Gemensamma kulturpolitiska möten i regionen.
- LTS värnar om utbudsdagarna.
- Hur kan vi förmå Riksteatern att förstå att vi är beroende av varandra? Fortsatt dialog.
- Riksteatern befinner sig i de rum där besluten tas; LTS är långt från dessa.
- LTS bör förstärka dialogen om det konstnärliga utbudet och dess innehåll.

LTS skolgrupp rapporterade. Olof Lindqvist gav oss sin berättelse om hur Regionteater Väst har samarbetat med en skola i Mölndals kommun i ett Skapande Skola projekt. Initiativet var skolans, Olof skrev en konstnärlig offert – lönekostnader på 1800 kr per dag. Tre medarbetare, snickare, skådespelare, sömmerska, producent m.fl. deltog under 3 – 4 timmar i 3 dagar i 6 klasser under en 3-veckorsperiod på skolan. Ett avtal upprättades och de olika arbetslagen förberedde sig. Vad fanns det för förväntningar bland eleverna? Var befann sig klassen?

Uppdraget till eleverna var att de skulle skriva en dagbok om fem dagar för en karaktär som lever om 15 år. Fem dagar i den personens liv. Mycket olika resultat, men de olika manusen

ledde vidare till en workshop i teaterskapande, i experimenterande i scenografi och kostym. Slutligen en presentation från eleverna. En liten touch av vad teater kan vara. Vi har bara lekt och lärarna var lyriska och eleverna engagerade. Ett sensationellt möte! Självklart vill barnen komma och se teater – det blev så otroligt många positiva effekter.

Linde Sjöstedt berättade om LTS och Lärarförbundets gemensamma seminarium i Almedalen tisdagen den 5 juli kl 15.15 på Länsteatern på Gotland.

Vad händer med de estetiska ämnena i svensk skola? Starka signaler om nedrustning när det gäller gymnasieskolan och lärarutbildningarna - samtidigt som regeringen satsar på skapande skola i hela landet. Hur går det här ihop?

Hur kan skolan, estetiklärare och det professionella kulturlivet samverka för ökad målluppfyllelse och för utveckling av undervisningen? Utmaningen är att stärka de estetiska ämnens självklara plats i skolan och därmed ett hållbart engagemang för kultur. Rum för meningsutbyte och dialog, en levande scenkonst som ställer frågor om jämställdhet, kulturell mångfald, tolerans, identitet, som berör och väcker engagemang. Vi presenterar framgångsfaktorer för ett lyckat samarbete mellan skola och scenkonst, men problematiserar också kring hindren. Vad kan samverkan ge våra unga?

Samtalsledare; Olof Lindqvist, VD Regionteater Väst, Länsteatrarna i Sverige. Lotta Brilioth Biörnstad, Koordinator Barn- och ungdomskulturfrågor, Kulturrådet. Eva-Lis Sirén, Ordförande i Lärarförbundet, Lärarförbundet. Cill Jelf, Skådespelare och Konstnärlig ledare, Regionteater Väst. Susanne Fallqvist, Lärare, Sigtuna kommun, samt en politiker som ännu inte är klar.

Sista punkten på programmet var en öppen fråga hur ni som medlemmar vill att LTS ska arbeta vidare. Att LTS som organisation är viktig blev tydligt och att vi ska arbeta vidare utifrån den strategin som är framarbetad, med samverkan, utveckling och opinionsbildning. Men styrelsen fick också uppdraget att arbeta fram en ny visions/strategiplan. LTS ekonomiska situation är angeläget att utveckla, så att det finns ett större handlingsutrymme. Viktigt att alla kommer ihåg att representera LTS vid olika möten. Ett konkret förslag kom upp; en skrift, en fysisk produkt, för att visa länsteatrarnas bredd, kapacitet och kraft. Mycket fakta och siffror! Den första och enda (?) rapporten om Länsteatrarna är "Spindeln och nätet" som kom våren 2000.

Efter sista programpunkten bjöds vi återigen in i Kalmar Slotts fantastiska matsalsvalv där Akko Karlsson vice ordf. i Regionförbundet och representant i Kulturbedningen från landstinget berättade om Kalmars kulturpolitiska arbete. Därefter blev det slottsstek.

Stort tack till Kalmar och våra fantastiska värdar på Byteatern för dessa tre innehållsrika dagar!